

Sesje
popularno - naukowe
w Radomiu

W OSTATNIM roku obchodów 1000-lecia Państwa Polskiego w Radomiu odbędą się cztery ciekawe sesje popularno - naukowe. Jedną z nich poświęconą będzie rozwojowi przemysłu w mieście. Z tej okazji zorganizuje się wystawę o podobnym temacie, a przed sesją ukaże się specjalne wydawnictwo pt. „Przemysł Radomia”. Drukuje je Lubelskie Wydawnictwo.

Wspólnie z powiatami sąsiadnymi - działacze Radomia przygotowują sesję, która oprócz twórczości Jana Kochanowskiego. Dwie pozostałe sesje popularno - naukowe poświęcone będą działalności Kołberga oraz dobrobytowi narodu polskiego na przestrzeni tysiąca lat.

„Żywa pochodnia”

BONN PAP. — W nocy z poniedziałku na wtorek, na ruchliwej ulicy w Frankfurcie nad Menem 26-letni mężczyzna oblał się benzyną i następnie podpalił. Samobójca został przewiezony do szpitala w stanie beznadziejnym.

Sukarno spotkał się z dowódcami armii indonezyjskiej

Uczestnicy wlewu w Djakarcie popierają generała Suharto. Każdy komunistę z bronią w ręku — ma być rozstrzelany bez sądu

DJAKARTA PAP. — Agencje zachodnie donoszą, że prezydent Sukarno odbył w poniedziałek 4-godzinne spotkanie z dowódcami wojskowymi armii indonezyjskiej w silnie straszonej

India uznaje nowy rząd Ghany

DELHI PAP. — Republika Indii postanowiła uznać nowy rząd ghański wyłoniony w wyniku ostatnich wyborów w dniu 24 lutego br. Uznaniem to nastąpiło na prośbę wysłanego komisarza Ghany w Delhi, który zwrócił się z tą prośbą do rządu Indii.

Napięta sytuacja w Delhi i Pendżabie w związku z planami rządu utworzenia odrębnego stanu dla Sikhów

DELHI PAP. — Napięta sytuacja utrzymuje się w Delhi i na znacznym terytorium indyjskiego stanu Pendżab w związku z ogłoszonymi przez rządu planami utworzenia odrębnego stanu dla Sikhów. Przeciwnicy tym planom występują ekstremistycznie ugrupowania ludności hinduskiej.

Młodzież swojej Ojczyźnie!

HARCERKI I HARCERZE!

Omarajac wymagania jakie należy spełnić, aby uzyskać Oznakę Kieleckiej Chorągwi ZHP, którą już zdobywacie — pisaliśmy do Was: „Kochać Ziemię Kielecką to nie tylko poznać jej piękno i bogactwa tradycji, ale również pracować dla jej rozwoju, wzbogacać ją swoją pracą”.

Nadaremnie się spodziewać, aby czynem potwierdzić powyższe słowa.

Wojewódzki Komitet Frontu Jedności Narodu w Kielcach zapraszają do ludności o zadzwonienie do nas i osiedlenia Kielecczyzny. Podejmujemy ten apel i zapewniamy w imieniu wszystkich harcerki i harcerzy: nasze młode ręce również wypielniali będą to ziemię, upiększając drzewami i krzewami rodzinną ziemię, gdyż czujemy się jej współgospodarzami.

Wielmiemy udział w sadzeniu lasów, które tak często udeścila nam gościny w czasie wycieczek, biwaków i letnich obozów.

(Dokończenie na str. 2)

Zakłady pracy Kielecczyzny solidaryzują się z walczącym Wietnamem

Na masowce w Zakładach Metalowych w Skarżysku uchwalono rezolucję, w której wszyscy pracownicy tego zakładu solidaryzują się z walczącym Wietnamem. Jednocześnie Fundusz Solidarności przekazał 5 tysięcy złotych.

W „Iskrze” odbywają się w tej chwili zebrania wydziałowe. Decyzją Rady Zakładowej na Fundusz Solidarności przekazano 3 tysiące złotych.

Kieleckie Zakłady Kamienia Budowlanego — na specjalnym zebraniu załoga podjęła jednomyślnie uchwałę, w której popiera walczący Wietnam. Jednocześnie postanowiono przekazać na Fundusz Solidarności pieniądze pochodzące z dobrowolnych datków.

Kieleckie Przedsiębiorstwo Budownictwa Przemysłowego

(Dokończenie na str. 2)

Uczestnicy wlewu w Djakarcie popierają generała Suharto. Każdy komunistę z bronią w ręku — ma być rozstrzelany bez sądu

DJAKARTA PAP. — Agencje zachodnie donoszą, że prezydent Sukarno odbył w poniedziałek 4-godzinne spotkanie z dowódcami wojskowymi armii indonezyjskiej w silnie straszonej

Próbną rozruch maszyn i urządzeń centralnej tłoczni KZWM

W Kieleckich Zakładach Wyrobów Metalowych rozpoczął się rozruch maszyn i urządzeń centralnej tłoczni dla przemysłu motoryzacyjnego. Próbną produkcję ma ruszyć w kwietniu. Obiekt ten — wraz z uruchomioną w ub. r. matrycownią — będzie największym i najnowocześniejszym tego typu zakładem w kraju. Zainstaluje się tam łącznie ok. 70 pras różnych typów m.in. wielką prasę o nacisku 3,5 tys. ton (do produkcji ram samochodowych). Tłocznia będzie dostawać wyłotek z blach do nadwozi samochodów osobowych i ciężarowych oraz ciągników.

(PAP)

„Comedie Francaise” przyjedzie do Polski

PARYŻ, PAP. — Zespół słynnego teatru paryskiego „Comedie Francaise” wybrze się w maju na 26-dniowe tournée do Polski, Węgier i Bułgarii. Teatr reprezentuje sztuki Mollera, Marivaux i Giraudoux.

Śmierć w parowozie

(m) 14 bm. w Zakładach Przemysłu Wapienniczego w Wolicy doszło do tragicznego wypadku. Pracownik tych zakładów 64-letni Piotr Łasota zam, w Lipowicy prowadził parowóz kolejki wąskotorowej. Nieprawdopodobnie wskutek nieuwagi wjechał on na odcinek toru ułożonego na świeżym nasypie i z tego powodu niezdolny jeszcze do użytku. Pod ciężarem parowozu szyny rozsunęły się, a parowóz stoczył się po nasypie na dół. Ponocnik maszynisty zdołał wyskoczyć, maszynista Piotr Łasota został przygnięty przez sondażący parowóz i poniósł śmierć na miejscu.

Proletariusze wszystkich krajów, łączcie się!

Słowo

LUDU

Organ KW Polskiej Zjednoczonej Partii Robotniczej

ROK XVII. Nr 75 (5585) KIELCE, ŚRODA, 16 MARCA 1966 R.

Walka z nadużyciami w handlu

Kolegium MHW podjęło surowe wnioski wobec nieuczciwych pracowników przedsiębiorstw handlowych

Z WALCZANIE nadużyć w handlu znajduje się w centrum uwagi Ministerstwa Handlu Wewnętrznego. Mimo, iż nadużycia te są popełniane przez niezliczoną ilość nieuczciwych pracowników handlu, ich szkodliwość gospodarczą i społeczną jest bardzo duża. Jak podkreśla kierownictwo resortu szczególnie niepokojącym zjawiskiem jest to, że w ujawnionych większych nadużyciach uczestniczą niektórzy pracownicy z kierownictwa przedsiębiorstw, co można tłumaczyć tylko niedostateczną kontrolą oraz niewłaściwym doborem i pracą kadry kierowniczej.

(Dokończenie na str. 2)

De Gaulle podda się operacji?

PARYŻ PAP. — Pod wielkim nagłosem na pierwszej stronie dziennika „Paris Jour” donosił we wtorek, że w okresie najbliższych dwóch tygodni prezydent de Gaulle podda się operacji katarakt. Operacja ta była przewidziana od kilku lat. Prezydent Republiki przeszedł pierwszą operację oczu w 1951 roku.

W poniedziałek przed południem kanclerz Palacu Elizejskiego zaprzeczyła kategorycznie informację, według której prezydent de Gaulle zamierzał się poddać pod koniec bieżącego miesiąca operacji zdjęcia katarakt.

Nasz komentarz Gospodarcze samokształcenie

WYSTAPIENIE wicepremiera Edwarda Szyra na spotkaniu z dziennikarzami przybyłymi na Targi Poznańskie „Wiosna 66” zasługuje na znacznie szersze omówienie niż by to wynikało z zwykłego obowiązku sprawozdawcy. W tym co E. Szyr mówił na marginesie Targów, przynajmniej dwie sprawy trzeba uznać za znamienne: walkę ze starymi nawykami, które panują wśród działaczy gospodarczych przywykłych od wielu lat pracować w oparciu o dyrektywy otrzymywane z góry oraz, po drugie zdecydowane, surowe sankcje jakie będzie się stosować wobec wytwórców produkcyjnych wyroby ziej jakości.

Pierwsza sprawa należy do zjawisk dość powszechnych. Działacze gospodarczy ze zjednoczeń i zakładów przemysłowych od dawna domagali się większej samodzielności w podejmowaniu decyzji. Obecnie zakres ich uprawnień został poszerzony, co można sprawdzić na przykład powołując się na nową metodę planowania importu polegającą na określeniu jedynie globalnej kwoty przy pozostawie-

(Dokończenie na str. 2)

Wymiana doświadczeń w zakresie polityki rolnej — z Krakowa, Rzeszowa i Kielc

tematem spotkania prezesów WK ZSL

Premiera „Faraona” w Kielcach

Wczoraj w godzinach wieczornych w kieleckim kinie „Faraon” odbyła się uroczysta premiera słynnego filmu polskiego „Faraon”, opartego na powieści Bolesława Prusa. Wśród wypełnionej po brzegi widowni obecni byli m.in. przedstawiciele KW PZPR z I sekretarzem tow. Franciszkiem Wachowiczem na czele, Prez. WRN z przewodniczącym Antonim Mierzińskim oraz władze miejskie. Przed pokazem filmu, prelekcję na temat twórczości Bolesława Prusa wygłosił mgr Z. Zakowa.

Uroczystą premierę poprzedził południowy pokaz „Faraona” dla młodzieży szkolnej, m.in. z Liceum im. Żeromskiego.

Samy Atlier (z lewej) — minister komunikacji nowego rządu Syrii — z członkami KP Syrii.

CAF MEN

Na paryskim lotnisku

Na paryskim lotnisku Orly została oddana do użytku nowa wieża kontrolna i zespół sal, w których pomieszczył się tzw. zespół operacyjny, kierujący ruchem lądujących i startujących samolotów. Jest to najnowocześniejsze tego typu urządzenie w Europie.

Na zdjęciu: nowa wieża kontrolna na paryskim lotnisku Orly.

CAF Photofax

350 mln zł wynoszą straty jakie przyniosły w lutym i marcu wylewy rzek

STRATY jakie przyniosły w lutym i marcu r. wylewy rzek, sięgają — jak obliczono — 350 mln zł, w tym szkody spowodowane wylewem Bugu — ponad 200 mln zł (ok. 50 proc.).

Najbardziej ucierpiała na skutki powodzi drogi i mosty. Na drugim miejscu wymienić trzeba szkody w postaci zniszczonej infrastruktury, a to głównie w dolinach nadbużańskich, gdzie — jak pamiętamy — rozlewiska ciągnęły się dziesiątkami kilometrów.

Jeśli chodzi o poszczególne województwa, najbardziej uszkodzone jest lubelskie i warszawskie, następnie rzeszowskie i krakowskie. Gdyby nie sprawna i skuteczna walka z najgroźniejszymi zatorami lodowymi — pod Wyszogrodem i Deblinem — tegoroczna sytuacja na Wiśle mogła doprowadzić do strat sięgających miliardów złotych.

UWAGA, UCZESTNICY KONKURSU-UKŁADANKI

W najbliższych dniach podamy listę zwycięzców

Prognoza pogody

Dziś przewiduje się zachmurzenie zmienne i miejscami, szczególnie we wschodniej części kraju, przelotne opady śniegu. Temperatura minimalna w nocy od minus 6 st. na północnym wschodzie i minus 4 st. w centrum do minus 2 st. na południu kraju.

Problemy i dyskusje

NIGDY W NIEDZIELE?

O najmniej trzy lata już mija od chwili kiedy handel zdecydował się na zamknięcie w niedzielę większości czynnych niegdyś sklepów. Zostawiono jedynie po kilkanaście dyżurnych sklepów spożywczych w większych miastach (na ogół pogotowia delikatesowe). I choć przez trzy lata klienci powinni już przywyknąć do skutków tej decyzji, ciągle jeszcze odwołują się głosy protestu. W tej sytuacji redakcja Agencji Robotniczej postanowiła skonfrontować opinie klientów z argumentami zarówno resortu handlu wewnętrznego, jak i związków zawodowych.

Jak oświadczył dyr. M. Przedpelski z Departamentu Organizacji Handlu MHW, stanowisko resortu nie uległo w tej kwestii najmniejszej zmianie. Zdaniem MHW nie przemawiają za tym ani względy ekonomiczne, ani społeczne. Z handlowych statystyk wynika bowiem, że obroty sklepów przemysłowych w niedzielę były znacznie niższe, aniżeli w każdym innym dniu tygodnia. Ponadto w chwili, kiedy tyle rodzin w Polsce posiada lodówkę, wcześniej zakupy żywności nie przedstawiają już takiego problemu. Mocno podkreśla się fakt, że 85% zatrudnionych w sklepach to kobiety. One także mają prawo do wypoczynku niedzielnego i odrobiny życia rodzinnego.

Dodatkowym argumentem handlowców jest fakt, że poza granicami naszego kraju nie ma praktyki uruchamiania sklepów w niedzielę. Powinny więc w starszych sklepach dyżurne, a iady narodowe mogą ewentualnie nieco zwiększyć liczbę tych placówek jeżeli rzeczywiście uznają to za potrzebne.

JESTESMY przeciwni otwieraniu sklepów w niedzielę — oświadczyła wiceprzewodnicząca Zarządu Głównego Zw. Zaw. Pracowni

Związków Parafekt fryzjer damski, Claude Maxime — lansuje oryginalną sposobem „dekoracji” głów swoich klientów. Zwolenniczka najbardziej w danym momencie piosenkarza — noszą po prostu we włosach zapinkę z wizerunkiem swego bożyszcza.

Na zdjęciu: ta panienka preferuje piosenkarza Adama. CAF Keystone

ków Handlu i Spółdzielczości, tow. Olga Rewińska. Jest to bowiem nie tylko sprzeczne z obowiązującą w tej kwestii ustawą, która dopuszcza otwieranie w niedzielę jedynie sklepów sprzedających mleko, i to nie na dłużej niż 3 godziny, oraz kwaciarni, ale również niezgodne z nieciętymi. Niemniej, gdyż wbrew głosom, jakie słyszy się od czasu do czasu, obroty placówek czynnych niegdyś w niedzielę, np. domów towarowych i dużych sklepów z artykułami przemysłowymi, a obecnie w niektórych miastach — sklepów delikatesowych, były znacznie niższe niż w dni powszednie. Jeżeli nawet placówki te wykazywały wysokie obroty, to było to rezultatem zaliczenia na poczet utargu niedzielnego obrotów z sobotniego popołudnia.

E. DĄBEK i C. RUDZIŃSKI

Badaliśmy np. rozmiary sprzedaży prowadzonej w niedzielę przez „Delikatesy” i okazało się, że klienci kupowali najczęściej w te dni napoje alkoholowe, konserwy rybne, kawę i słodycze. Również obroty domów towarowych były minimalne. Owszem, panował w nich zazwyczaj ożywiony ruch, ale klienci spacerowali po tych placówkach i oglądali towary, a nie kupowali.

Przeciwko „handlowym niedzielom” przemawia też trudna sytuacja kadrowa handlu. Aktualnie zatrudnienie jest do tego niewystarczające i nie po krywa ono potrzeb nowych placówek, nie może być więc mowy o przedłużeniu pracy już istniejących. Personel ma prawo do wypoczynku, co często, np. w przypadku kierowników sklepów, chociaż nie tylko ich, jest problematyczne. Aktualna sytuacja w tej dziedzinie powoduje, że rosną zażalenia urlopów, nie wszyscy otrzymują też wynagrodzenie za godziny nadliczbowe, a w sklepach spożywczych o dwuosobowej obsadzie nie ma również mowy o wolnej, jak chce ustawa, co trzeci dzień.

Wreszcie ostatni — niełatwy argument: handel zatrudnia głównie kobiety. Wprowadzenie „handlowych niedziel” oznaczałoby dla nich rozbiście życia rodzinnego, kłopoty z zapewnieniem opieki dzieciom, bo przecież kobiety i przedszkolanki wówczas nieczynne.

POGLĄDY przeciętnego klienta na temat „handlowych niedziel” różnią się zasadniczo od jednoznacznego stanowiska resortu i związku zawodowego. Klienta nie da się np. łatwo przekonać argumentem, że praktyka niedzielnej pracy sklepów nie jest znana za granicą. Bo jeżeli przyjrzeć się tej sprawie bliżej, okaże się, że liczba sklepów przypadających tam na 10.000 mieszkańców, wykorzystanie, powierzenie tych placówek, nie wspominając już o ich zaopatrzeniu czy systemie dostaw do domu klienta, doprowadzi do porównań dla nas niekorzystnych.

Jeżeli więc sytuacja w naszym handlu różni się na niekorzyść od innych krajów, trzeba szukać rozwiązań również w „handlowych niedzielach”. W te dni bowiem klient ma czas, a nie ma gdzie kupić. W Polsce, jak wiadomo, artykułów nie kupuje się jeszcze ot tak, po prostu, w pierwszym z brzęgu sklepie, lecz najpierw długo szuka potrzebnego asortymentu, rodzaju czy rozmiaru. Przy zakupach artykułów przemysłowych do zwyczajnie należy konsultowanie się na bieżąco z małżonkami czy przyjaciółmi, co najłatwiej jest zorganizować również w dni wolne od pracy.

Do klienta nie w pełni przemawia też argument, że pracownicy handlu muszą odpoczywać wszyscy właśnie w niedzielę. Inne przedsiębiorstwa użyteczności publicznej w niedzielę pracują i nikomu nie przyjdzie do głowy, że w dni świąteczne mogłyby stanąć np. transport. A przecież jeszcze kilkanaście lat temu w wielu dużych miastach Polski komuniści miażdżąc była nieczynna w pierwszy dzień Bożego Narodzenia i Wielkanocy. Są więc dobre i złe tradycje i wzoły do naśladowania.

Wreszcie jeszcze jeden — bynajmniej niełatwy argument „za”. Gdyby sklepy były otwarte w niedzielę, pracownicy wielu instytucji przestaliby „wyśkakiwać” po zakupy w czasie pracy.

Nikt chyba nie wierzy w to, że tłumy zapełniające w godzinach rannych i południowych sklepy składają się wyłącznie z gospodyń domowych i rencistów. Wiele osób „urywa się” z pracy tylko dlatego, że przy obowiązkowych godzinach handlu nie mają praktycznie innej szansy dokonania zakupów.

Klient — w tej kwestii nie ma chyba różnicy zdań — powinien wykazywać coraz większe odnośnienie, chociażby w zakresie organizacji handlu, jeśli zapotrzebowanie trudno jeszcze doprowadzić do perfekcji. O tym jak mu to zapewnić, niech pomyślą fachowcy. „Handlowe niedziele” mogą być zresztą jednym z rozwiązań, ale bynajmniej nie jedynym.

Samolot napędzany mięśniami

Grupa studentów japońskiego uniwersytetu Nihon zaprezentowała 1 marca w Tokio skonstruowany przez siebie samolot, którego napęd stanowiła siła mięśni pilota. Samolot podczas pokazu oderwał się od ziemi i przeleciał dystans pięciu metrów, wznosząc się na wysokość pół metra. Młodzi jego budowniczy twierdzą, że po pewnych poprawkach mógłby loty na wysokość dwóch metrów, na odległość przeszło kilometr.

Na zdjęciu: poruszony przez mięśnie pilota samolot „Linnet” podczas lotu.

CAF Photofax

Na zdjęciu: pilot Yutaka demonstruje, jak porusza się przy pomocy napędu podobnego do rowerowego samolot „Linnet” zdemontowany w Tokio.

CAF Photofax

Droga poprawy hodowli

BAARDZO często na zebraniach czy spotkaniach z rolnikami mówi się o inseminacji bydła. Opinie rolników na ten temat są rozbieżne. Dlatego jedni hodowcy uważają, że sztuczne zapładnianie bydła nie zdaje egzaminu, a drudzy w pełni popierają tę metodę.

Aby odpowiedzieć na pytanie, trzeba zacząć od wyjaśnienia kilku podstawowych spraw związanych z inseminacją. Propagowana w naszym województwie od niewielu lat inse-

minacja bydła była w innych województwach stosowana o wiele wcześniej, a w krajach o wysoko postawionej hodowli (Dania, Holandia) inseminację znano od dobrych kilkunastu lat. We wspomnianych krajach uznano tę metodę uzyskiwania potomstwa w stadach bydła za najlepszą. U nas niestety, sprawa toczy się inaczej.

W ubiegłym roku, według danych spisu czerwcowego, rolnicy hodowali 445 tys. krów. Z tego w rejonach objętych inseminacją znajdowało się 290 tys. sztuk. Natomiast zabiegów inseminacyjnych wykonano w ub. roku ok. 149 tys. Wynika z tego, że inseminacja objęła ok. 1/3 całego pogłowia krów, a w rejonach podlegających sztucznej inseminacji zastosowano wobec około 50 procent pogłowia bydła.

Rolnicy wysuwają jako główny zarzut: krowy po sztucznym unasiennianiu — jałowia. To bzdura, przecież krowy poddane inseminacji w 85 proc. się zaciela. Reszta (ok. 14 proc.) nie zaciela się, gdyż krowy są chore lub jałowe, a właściciele tych sztuk wcale o tym nie wiedząc, zwalając przyczynę na inseminację. Krowy kryte naturalnie też zaciela się w ok. 86 proc., a pozostała część po zostaje jałowa z podanych wyżej przyczyn. Właśnie na wszelkie zebraniach przeciwko inseminacji protestują właściciele bydła z ukrytymi chorobami. Trzeba o tym wyraźnie powiedzieć.

Trzeba też wyjaśnić dlaczego wprowadzamy sztuczną inseminację. Chodzi o podstawową rzecz. Najlepszą metodą szyb-

(Dokończenie na str. 4)

Bunt młodej Ameryki?

Pod takim tytułem największy numer francuskiego miesięcznika „Constellation” pisze o nastroszach części młodzieży amerykańskiej. Obecna młodzież amerykańska jest zupełnie inna, niż przed kilkoma laty. Młodzi noszą przeważnie włosy długie, ale domnie, duże okulary, rzadziej brody. Czytają Sartre'a, Mao-Tse-tunga i Przegląd „Desacord” (Dissent). Przeważnie mają już za sobą trochę więzienia z powodu ulicznych manifestacji, a na widok placów w rodzaju „Pokój dla Wietnamu”, „Wszyscy na barikady” albo „kochajcie się, a nie wojcie”, podnoszą wielki rabin. Tak to oni w ogóle dzisiaj. Przed 5 laty było wszystko na odwrót: włosy krótkie, namiętność do sportu, pod pachą „comic books” (książki humorystyczne) oraz zupiny bar zainicjowane polityką krajową i zagraniczną.

Czynnik oficjalne są zaniepokojone tą gwałtowną zmianą.

Od sierpnia 1962 r., kiedy to 200.000 studentów i intelektualistów brało udział w wielkim marszu na Waszyngton w obronie praw obywatelskich czarnej rasy USA zażyli jakiejś sprawy niezwykłej. Studenci zabokowali kłody wjeżdżające na Wielkie Targi w Nowym Jorku, sabotowali triumfalny powrót kosmonautów White i McDewitt, prote-

stawiali masowo przedwojennym wietnamskiej na wschodzie w Berkeley w Kalifornii. 53 młodych ludzi przekradło się na Kube, żeby osztybnie sprzeciwić się zakazowi Departamentu Stanu. Potem był marsz na Waszyngton jako protest przeciw wojnie wietnamskiej, podczas gdy w San Francisco wywieszano sztandar Vietcongu na dachu Budyńku Federalnego.

Oczywiście prezydent John son patrzy na te wycieczki krzywym okiem, a Edgar Hoover, kierownik FBI specjalnie obserwuje niektóre uczelnie.

Protestujący (ok. 25 proc. na niektórych wyższych uczelniach) składają się przeważnie z idealistów, chłopców raczej spokojnych. Ułubioną ich metodą walki jest tzw. sit-in, czyli specjalna technika inercji. Np. mnóstwo chłopców tarasuje dostęp do trafiki, siadając na ziemi dookoła sklepu aż do momentu interwencji policji. Młoda Kalifornia wymyśliła oryginalną metodę bezwładu: „musielic” zupełnie zwolnić mięśnie, zrobić się miękkiem i bezsilnym — wtedy policja nie może wam zarzucić sprzeciwu władzy”. Obserwacja polityczna wykazała, że jest to wzniewienie systemu z czasów „depresji gospodarczej 1929 r.”.

Blizsze dociekania stwierdzają, iż liderzy tych mani-

festacji pochodzą przeważnie z najbogatszych rodzin USA. Są oni predestynowani na przyszłych liderów politycznych kraju. Wymienia się nazwiska córki miliardera, spadkobiercy największych zakładów przemysłowych.

Cała ta fala niezadowolonych młodzieży — to wyraz sprzeciwu stosunku do polityki USA. W akcji tej odzywa się echo brytyjskich „gniewnych młodych ludzi”. Równocześnie jednak wzrasta jacy dobrobyt i komfort w USA. powodują że obecnie młodzież jeszcze bardziej nie może znieść myśli o ewentualnej wojnie, niż w czasie konfliktu koreańskiego. Wojna wietnamska wydaje im się jakąś zbrodnią wobec rozwijającego się narodu. W pewnym sensie jest to podjęcie sztandaru Kennedy'ego.

Na czele tego ruchu stoją słuchacze szkół wyższych, którzy propagują konieczność nieposłuszeństwa władzom i zapowiadają buntownie rok 1968, jako okres wielkiego buntu przeciwko polityce zagranicznej USA.

Przoduje w tym uniwersytet w Berkeley (Kalifornia), mający silne oparcie w ruchu postępowym tego stanu. Tam właśnie Mario Savio rzucił hasło biernego oporu władzom, za co został jako wyrośnięty usunięty z Kalifornii przez Edgara Hoovera. Nie uniwersytet Berkeley, ale i Kalifornia podnieca o-

pinie publiczną przeciwko wojnie wietnamskiej, przeciwko Rodeji i popiera wszelkie strajki. Uniwersytet w Illinois protestuje przeciwko dyskryminacji rasowej.

Ważniejsze w USA skargą na bezustanną kontrolę ze strony FBI. Jak gdyby studentom byli szpiegami lub gangsterami. Pracownicy szkół na rzekają, że zostali u nich założony podłuch, a korespondencja ich jest cenzurowana.

Od czasu pokojowego marszu na Waszyngton ustalili się wśród młodzieży opinie, że ma ona (młodzież — przyp. red.) obowiązek wpływania bezpośrednio na politykę państwa i musi wywalczyć tzw. demokratyczną współpracę (democratic participation). Nowym tej akcji jest większe nasłanianie działalności w formie ostrzeż lub biernie. Młodzież Nowego Jorku nie przestaje nękać swego prezydenta.

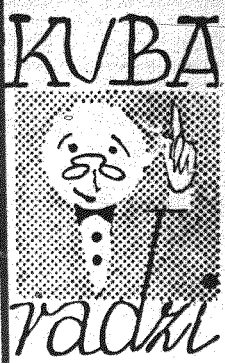
Prasa nawet tak umiarkowana, jak „Saturday Evening Post” kwalifikuje tę postawę młodzieży jako „eksplozywną”. Są to jednakże niepożory wywołane porównaniem z ich dawną obojętnością na sprawy publiczne. Ale chyba w czasach osiągniętego wreszcie pokoju i „prosperity” obawa przed wojną podnieca młodzież wrażliwszą niż kiedykolwiek na akty niesprawiedliwości.

Oprac. M. B.

Paryski stron maszyn rolniczych zgromadził wielką ilość eksponatów od największych do najmniejszych. Na zdjęciu: najmniejszy „prawdziwy” traktor MF 10, ważący 200 kg, na tle kombajnu — olbrzyma Matador-Standard, ważącego 9,5 tony.

CAF AFP

W ŚLAD za informacją jaką otrzymaliśmy z Ministerstwa Szkolnictwa Wyższego pragnę poinformować kandydatów ubiegających się o przyjęcie na I rok ekonomich studiów dziennych (magisterskich), że w roku akademickim 66 - 67 następujące uczelnie prowadzą rekrutację:

- ◆ Szkoła Główna Planowania i Statystyki w Warszawie,
- ◆ Wyższe Szkoły Ekonomiczne,
- ◆ Wydział Ekonomiczny Uniwersytetu w Lublinie,
- ◆ Wydział Ekonomii Politycznej Uniwersytetu Warszawskiego,
- ◆ Wydział Ekonomiczno-Socjalny Uniwersytetu Łódzkiego, oraz
- ◆ Wydział Inżynierii Ekonomicznej Transportu Politechniki Szczecińskiej.

Przy przyjęciu obowiązują wac będzie egzamin wstępny: z matematyki i języka obcego (pisemny) oraz z historii lub geografii (do wyboru) egzamin pisemny i ustny. Kandydatów na kierunku ekonomiki handlu zagranicznego i ekonomiki transportu morskiego obowiązują egzamin wstępny z matematyki i dwóch języków obcych (pisemny) oraz historii lub geografii (do wyboru) pisemny i ustny.

W ten sposób w porównaniu z latami ubiegłymi ilość przedmiotów egzaminacyjnych zmniejszona została na kierunkach: ekonomiki handlu zagranicznego i ekonomiki transportu morskiego — z pięciu na cztery, zaś na pozostałych kierunkach — z czterech na trzy.

W KRAKOWIE istnieje Szkoła Instruktorów Higieny — o którą pisał nasz czytelnik z Opawy. Przyjmuje ona własnie maturalistów (mężczyzn) w wieku od 18 do 30 lat. Nauka w szkole jest bezpłatna. Szkoła dostarcza pomocy naukowej, słuchacze zamieszkali korzystają z internatu, a wyróżniający się w nauce otrzymują stypendium żywnościowe. W trakcie nauki słuchacze korzystają z odroczenia służby wojskowej.

Absolwenci Szkoły Instruktorów Higieny mają zapewnioną pracę w wojewódzkich, powiatowych i miejskich stacjach sanitarnych - epidemiologicznych oraz w ośrodkach zdrowia. Praca ich polegać będzie na planowaniu, nadzorze i instruktażu w zakresie san. - epid., szerzeniu oświaty sanitarniej i zapobieganiu chorobom w zakładach przemysłowych, nauczania, wychowania, użyteczności publicznej i innych.

Udokumentowane podania kandydatów przyjmuje się do dnia 26 czerwca. Egzamin ustny i pisemny z biologii odbędzie się 27 czerwca.

Do podania, które należy przesłać na adres szkoły (ul. M. Fornalskiej 9-11) należy dołączyć: zdjęcie, świadectwo dojrzałości, świadectwo o stanie zdrowia wystawione przez lekarza społecznej placówki służby zdrowia, zaświadczenie o stanie majątkowym rodziców wystawione przez prezydium wiejskiej ze względu na miejsce zamieszkania rady narodowej oraz trzy fotografie.

Blizszych informacji można zasięgnąć w szkole.

KUBA

Pocztówka z gór

I kielczanie spadli z nieba...

Nach temat krąży wprost fantastyczne plotki. Mówi się na nich „malinowszczyzna”, bo nawet określa mianem „czerwonych diabłów”. Zresztą kto wie, czy ten ostatni zwrot nie jest bliższy prawdy? Powołując się na wiadomości, że są żołnierzykami najprzystojniejszymi, najodważniejszymi i w ogóle naj... Pododdział wojsk powietrzno-desantowych przypadkowo spotykam na jednym z górskich szlaków. Temat sam wskazał się do notesu, więc jakże z niego zrezygnować?

PRZEDSTAWIAM się: Kielce, redakcja „Słowo Ludu”. I nagle, zanim się spostrzegłem obejmują mnie czyste mocne ręce. I to nie jedna para, aż kilka! — Rodaki! rodaki! — padają głosy. Młodo wyglądający dowódca grupy, którego od podwalin różni jedynie dwie gwiazdki, przedstawia mi trzech żołnierzy w beretach szawadłach nasuniętych na czoła. Są nimi kielczanie: st. szer. CZESIEK TRYBUS, szer. MAREK SOBCZYK i szer. STASIEK MACZKA.

Ruszać z pododdziałem.

ŻOŁNIERZE mają już w nogach 50 km od chwili, gdy w nocy wyładowali na spadochronach. Ładowanie odbyło się bez specjalnych przeszkód i przygod. Do czoła to dla nich znaczy, że jeden zawisł na wysokim drzewie, a innego wiatr rzucił do lodowatego górskiego strumienia. Dla chłopców w czerwonych beretach, to żadna nowość, to ich codzienny żywioł. Błyskawicznie zakupują spadochrony, zastępując flaki i suchym marsem ruszają w drogę, omijając osiedla ludzkie.

Teras właśnie wracają po wykonaniu powierzonego im zadania.

ROZKAZ był krótki. Zniszczyć obiekt Z. Łatwo powiedzieć... Do rejonu, w którym się on znajduje ponad 30 km, a po drodze nieprzyjacielskie patrole. Ale od czego fortele, których by nie powstydził się imć pan Zagłoba. Zdarzają się tylko jeden.

W pobliżu dostają się dwoma furmankami górskimi wozami drzewo. „Przeciwnik” jednak nie śpi. Patrole przeczesują teren. Trzeba natychmiast zniknąć i w oczu. Władcyce dumnie noszonych czerwonych beretów zasuwały się w pozycje leżne. Od zimna i wilgoci chronią ich specjalne kombinizony, zgniotłone „maskalaty”. W takich warunkach spędzają kilkanaście godzin. Bez jedzenia, bez papierosa. Wieczorne sytuacja nie ulega poprawie. Obiektu nie można atakować. „Wróg” czuwał!

... Mija północ. Zwiadowcy dostarczają upragnioną informację. „Przeciwnik” musiał zbagatelizować sobie meldunki o pojawieniu się w terenie żołnierzy, bo zmniejszył ilość posterunków. Cierpliwość zostaje nagrodzona. Następuje podział na sześć dwuosobowych grup...

Tępy się skoki na wartownikach, chwytły dżudo, kneblowanie i wzięcie przeciwników, założenie ładunków wybuchowych o szybkim działaniu w kilku neutralnych punktach obiektu i już po wszystkim. Można pogratulować...

MIASZCZKO namotów — obóz pododdziału — mieści się w wąwozie przez który płynie rzeka. Nigdzie nie widać mostu ani nawet wąskiej kładki. Dowódca zatrzymuje żołnierzy nad urwiskami. Aby dostać się na drugi brzeg należy przejść po linie. Zwinne, koczne ruchy żołnierzy cieszą wzrok. Ale cywilowi trudno zdobyć się na taki taniec nad wodną odchlaną.

Gospodarze są rozbrajający gościnni. Jem — smaczną ocywicie — grochówkę. Dowiaduję się, że na górkim obwozie przez zajęte specjalnych, ćwiczą wspinaczkę wysokogórką i jazdę na nartach. Pogoda spłatała figla, brak śniegu, więc pozostaje zdobywanie umiejętności taterniczych. Tej trudnej, lecz bardzo potrzebnej im sztuki uczą się pod okiem zdobywców szczytów w Alpach i na Kaukazie.

CHŁOPCACH w czerwonych beretach można by tak bez końca. No, ale korespondencja nie powinna być długa, więc stawiam już ostatnią kropkę!

W. LABĘDZKI

Eksport, becзки i kaczuszkzi

CZŁOWIEK — kryształ, wzór prawdomówność byłby kimś przeraźliwie nudnym, ponieważ jednak taki osobnik to utopia, możemy z całym spokojem popatrzyć na nas samych, wykształconych w pokazywaniu co najmniej dwóch twarzy. Dwa oblicza najłatwiej zobaczyć u ludzi, którym powierzono nieco większy zakres odpowiedzialności, za kawałek materialnych dóbr należących do PRL.

Najłatwiej zobaczyć to na nadradach. Mówca, reprezentujący swój plan, zaczyna ostrośnie pokazywać jego osiągnięcia, a dopatrując z ukosa na prezydium, wzmacnia dawkę chwały, przypisując ją „rocental” i milio nani. W pewnym punkcie tej powodzi, odrywa się sunięcie i przed właściciela, żeby choć na chwilę przyjrzał się drugiej, mniej rodącej buźce. Ten choć niechętnie, robi to, ale tylko na sekundę, tyle żeby stwierdzić: „mamy prostą towarzyszy, trudności”, i w tym momencie ponownie twarz wraca na swoje miejsce, by zapewnić, że wraz z całym kołowym trudnością na pewno będzie przewidywana.

Czasem takie dwie tendencje kłóca się ze sobą i wychodzą z tego dziwne historie. Na pewnej nadradzie poświęconej sprawom eksportu jeden z mówców gruntnie odpowiadał paru setkom słuchaczy o ziemniakach eksportowych, przeszedł na jeszcze bardziej nasilony temat półtusz króliczych. Stwierdził, że za makomitym artykułem eksportowym, domodził nagłe do wniosku, że nadadła pora, aby trochę ponarodzić i tu zapukał. że miejscowi hodowcy królików odwracają się od rodzimych odbiorców, bowiem inni, bodaj z lubelskiego, oferują im korzystniejsze warunki zakupu. Mówca odpowiedział, że wiodłowiec, aby zabronić nienawistny nasz teren obcym. Wspominał przy tym, że ci obcy stosują nie tylko tak niekierunek sztuczki tak oferowanie wyższych cen, ale nawet potrafili zdobyć młodzież dla idei hodowli królików. No i wypadło do śmiechu. Bo diabeł ci z Lu blina mogą lepiej pisać a z Kielce nie? Diabeł tamci umiała porwać dla swoich zamierzeń młodzież a nasi nie? Najłatwiej domagać się, aby federacja re publika kielecka zakazała wywozu i wtedy nasi pracownicy pozją się zwolnić od nadmiaru in cyjatywy, która tak ich rozpięta, że nie pozwala wydajnie pracować.

I w tym duchu jeden mówca, drugi mówca, a co który wymyśli to przeważnie radomnie, z lekka tylko przyćmiąc obraz, że czy całość wyglądała przyzwoicie. Lecz nagle zaskoczył, co zaskoczyło rytmiczne zwierzenia. Po derwał się przez nie od wielkie go pomu, ale producent z dołu. Ten nie zagał sobie trudu żeby szukać dyplomatycznych zwrotów, bo postanowił być sobą — i to wszystko. Co zaś w sprawie eksportu powiedział — warto przytoczyć.

Kto chce więcej eksportować i poprawiać jakość, ten musi od czasu do czasu zakupić jakiś no wą maszynę. Sprawa często wkrąca w sferę importu. Przedsiębiorstwo występuje o dowizy a w odpowiedzi centrala handlowa każe uzasadnić wniosek rachunkiem efektywności, czyli powiedzieć ile doarów będzie kosztować maszyna a ile dzięki niej zarobi się na wyrobach. Skądże jednak mała spółdzielnia ma wziąć takie dane, skąd zna cenę urządzenia, takimi kwotami ma operować, skoro dewizowy rachunek jest wyłączną domeną jednostek nadrzędnych?

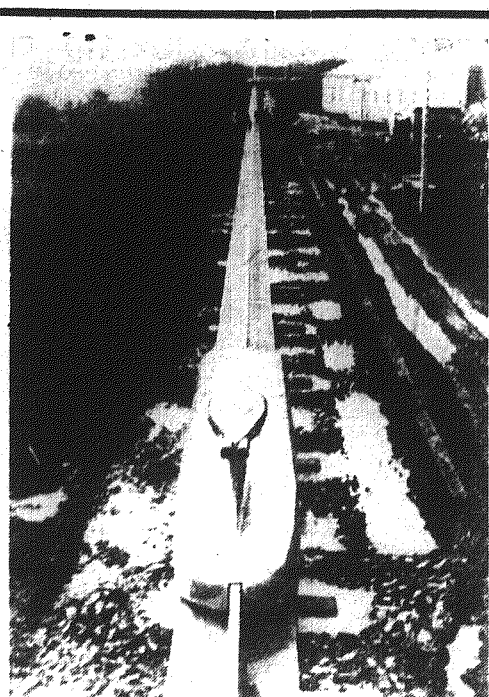
Albo ułatwienie z funduszem plac na uruchomienie produkcji eksportowej. Przedsiębiorstwo na zwołanie na sejmie po dodatkowe kwoty, lecz okazało się, że tolerowaniu zwiększenia funduszy nie towarzyszy liberalizm w powiększeniu zatrudnienia. Pieniądze można zdobyć, lecz nie ma ich komu wydać, bo nie pozwolono przyjąć nowych pracowników. Operacja polegająca na zwiększeniu wydajności pracy przez dotychczasową załogę, nie zawsze rozwiązuje problem dodatkowego eksportu.

Lub z innej beczki. Właśnie naprawdę chodziło kiedys o becзки, żeby spółdzielnie produkujące maszyny, pułpy miały je w co pakować. Lokalna inicjatywa poruszyła rozpaczyliwym brakiem beczek, które doprowadziło do tego, że zaczęto je wreszcie wytwarzać własnymi siłami. Na to tylko czekały centralne organizacje gospodarcze, położyły na nową produkcję swój rozdziałnik w ten sposób radość z beczek się skończyła. Ot i nagroda za próby własnego zrywania trudności. Cóż jakby tego skoro jednostki tacy pomyśleli, to podzielić się z innymi, którzy własną inicjatywę chowają na lepsze czasy.

Tak mówił człowiek bez maski, wychodząc widownie z założenia, że zabawa w Zorro dobra jest dla maluchów.

Czy reporterowi wolno mieć sympatię w stosunku do ludzi, o których pisze? Wolno. Zatem chciałbym dorzucić swój kamyczek do ogrodyka celnie obrzuczonego przez owego mówcę. Może

OBSERWATOR

Przed kilkoma dniami odbyła się próba francuskiego „aeropocłagu” — prototypu pierwszego na świecie pocłagu poruszającego się na poduszce powietrznej. Optymowe kształty pojazdu przypominają kadłub samolotu. Pocłag osiąga obecnie 135 km/godz., ale szybkość tę z łatwością będzie można zwiększyć do 200 km/godz. Długość „aeropocłagu” — 10 m, szerokość — 2 m.

CAF Keystone

Ciekawostki techniczne

ULEPSZONE ŚWIECE DO SILNIKÓW
W zakładach ceramicznych w Neubaus (NRD) zmieniono technologię produkcji świec do silników spalinyowych. Zamiast dotychczas stosowanego wklejania elektrod, wtapia się je obecnie w temperaturze 800 st. C.

WYPRODUKOWANE w ten sposób świece zapewniają lepsze spalanie, dokładniej zachowują wartość cieplną i co najważniejsze — ich okres użytkowania jest o 50 proc. dłuższy.

NOWY RODZAJ TYNKU

Nowy rodzaj tynku opracowano w NRD. Składa się on z tworzywa sztucznego, żywic, barwników i wypełniaczy mineralnych. Wyprodukowano go przy współpracy Instytutu Materiałów Budowlanych Niemieckiej Akademii Budowlanej w Weimarze i Tuerin ger Lackfabriken w Ilzmenau.

Tynk jest odporny na działanie światła, nie prze puszcza wody i stwarza dużą możliwość różnicowa nia kolorów. Nanosi się go pistoletem natryskowym. W ten sposób otynkowano już kilkanaście domów.

UDOSKONALONA KORONKA WIERTNICZA
Koronkę wiertniczą, umożliwiającą niemal nieprzerwane drążenie odwiertów w skałach, zbudowała amerykańska firma International Nickel dla teksaskiego towarzystwa Hughes Tool Company z Dallas.

Innowacja polega na wyposażeniu koronki wiertniczej w nasadki ze spiekane go węglika wolframu w kształcie cylindra z końcówkami szlifującymi, które ostrązą te koronkę, bez konieczności wyciągania jej na powierzchnię, co było czynnością czasochłonną i powodowało długie przerwy w pracy urządzenia wiertniczego.

W górach jest wolność

HELMUT Dietz był Saksończykiem, urodzonym w Chemnitz. Gdy miał piętnaście lat wstąpił do organizacji młodzieży socjalistycznej, potem był członkiem partii socjal-demokratycznej (SPD). Z chwilą dojścia Hitlera do władzy brał udział w pracy konspiracyjnej. Aresztowany w 1934 roku został skazany na cztery lata więzienia. Wcielony w lutym 1943 roku do karnej dywizji znalazł się w Grecji. Z Aten, jednostkę, w której był Dietz, odesłano do stacji przelazowej, z której Dietz, zetknięty się tam ze stacją przelazową, opuścił jednostkę włoską. Helmut utrzymywał koleżeńskie stosunki z Włochami, odesłany został, że niewielu wśród nich jest faszystów. Po pewnym czasie jeden z żołnierzy włoskich powiedział, że Helmut i jego przyjaciele mogą z nim być szczerzy. On sam jest komunistą i zajmuje się dostarczaniem broni greckim partyzantom. Helmut głęboko się zastanowił, gdy usłyszał to zwierzenie. Mogła to być wypowiedź szczerą, ale równie dobrze prowokacją.

Wzajemna nieufność nieodłącznie cechuje obywateli państw totalnych. Dietz i jego towarzysze, polityczni „prześciecy” z 999 dywizji postanowili nie reagować na propozycję włoskiego żołnierza. Po trzech tygodniach załadował swoją nieufność. Okazało się bowiem, że Włoch zbliżył do partyzantki ELAS (Ludowa Armia Narodowa — Wyzwoleńcza). Dietz i jego koledzy niejednokrotnie przypominali sobie o tym wydarzeniu, gdy usiłowali zbliżyć się do greckiej ludności cywilnej. Grecy, w których mundur „feldgrau” wzbudzał odruch nienawiści, ignorowali starania Helmuta.

Z czasem jednak udało się Dietzowi nawiązać kontakt z dwoma pastuchami i pewną Greczynką. Zaczęli oni wypytywać Helmuta o jego jednostkę, o zadania jakie im przydzielają, o rozmieszczenie niemieckich kompanii. Dietz starał się za wszelką cenę wzbudzić ich zaufanie i odpowiadał możliwie wyczerpująco. Raz poproszono Helmuta, aby dostarczył dużą ilość chleba. Pasterze greccy powiedzieli, że chodzi o pewną starą kobietę chorą na malarię. Helmut przyrzekł, ale gdy skierował rozmowę na partyzantów usłyszał:

„Oh, ci Partisanen”. Gdy po paru dniach dostarczył chleba, jeden z Greków powiedział, aby przyszedł następnego dnia spotkać mężczyznę około trzydziestki, który, jak się okazało, dobrze mówił po niemiecku.

Przedstawiciel partyzantów prosił o większe ilości medykamentów i stały kontakt ze znanym im pastuchem. Ponadto Dietz i towarzysze mieli zawiadomić Greków o akcjach przeciwko partyzantom. W ten sposób mówił partyzant — pomóżcie nam więcej, niż gdybyście do nas zbiegli.

Grupa Dietza wykonywała ściśle te polecenia. Pewnej nocy ogłoszono alarm i dowódca kompanii oświadczył, że wyruszają przeciwko partyzantom. Maszerowano do wioski oddległej o 20 km. W czasie marszu Dietz zauważył małe ogniki w górach. To greccy pasterze przekazywali wiadomości. Żołnierzy niemieckich prowadzili greccy faszysty oddział w niemieckie płaszcze wojskowe. Helmut obserwował z wściekłością jak faszysty wraz z niemieckimi kryminalistami pła-drowali wieś, do której wtargnięto o świcie. Ludność zgromadzono na rynku, a domy przeszukiwano. Rewizje nie powiodły się. Nie znaleziono ani broni, ani nie schwytano partyzantów. System meldunków greckich pasterzy działał pierwszorzędnie.

Poniżej akcje przeciwko partyzantom nie dawały rezultatów, faszysty wymyślili nowy trick. Wysłano oddział złożony z przestępców kryminalnych, którzy ubrani w cywilne ubrania najpierw obstawili wieś. Helmut Dietz wraz ze swym towarzyszem Prees otrzymali rozkaz przeszukiwania jednego z domów. Gdy weszli do wnętrza dostrzegli młodego mężczyznę, który usiłował zbiec. Dali mu momentalnie do zrozumienia — przy pomocy urwanych słów i wymownych gestów, że wieś jest obstawiona i wobec tego powinien się ukryć w domu. Ale jak to zrobić? Kilka sekund namysłu i Helmut polecił Grekowi przycupnąć w jednym rogu pokoju, a sam ze swym kompanem zromadził sprzęty i meble, które zasłoniły młodego Greka. Jeszcze byli zajęci gromadzeniem mebli, gdy ukazał się nagle ich dowódca, leutnant Striegel. Leutnant zagadnął ich co właściwie tu robią. Helmut zameldo-

wał wypętny, że właśnie w ten sposób chcą jak najgorliwiej przysłać mieszkanie. Striegel pochwalili go i powiedział, że właśnie ten dom należy do jednego z żołnierzy partyzantów i wyszedł. Helmut odechnął z ulgą. Grecki partyzant został uratowany.

ERHARD Reinhardt — żołnierz VI dywizyjnego batalionu piechoty z karnej dywizji 999 stacjonował latem 1944 roku w Pireusie. W tym to starożytnym porcie atyckim doszło do zwierzeń między Reinhardtem, a Hansem Hausschulzem, które zaważyły na losach Gerharda. Reinhardt opowiedział Hansowi o swym aresztowaniu w 1936 roku za konspiracyjną działalność w KPD. (Komunistyczna Partia Niemiec). Skazany za to został na 3 lata więzienia. Obecnie chciał konieczne, nawiązać łączność z greckim Ruchem Oporu.

— To będzie cholernie ciężko, próbowałam już — powiedział Hans. — Najpierw musisz jakoś dostać się z karnej batalionu. Reinhardt zaczął argumentować malarzyczną gorączką i został wraz z grupą chorych odesłany do Aten. Tam skierowano go do specjalistycznego badania. Nie stwierdzono nic poważnego. Wszystko to trwało jednak sześć dni, a przez ten czas wiele się zmieniło. Reinhardt posłano do jednostki znajdującej się w stolicy Grecji, gdzie stał przed obliczem starego sierżanta.

— Twój szluby batalion wlekczowano na jakąś wyspę — oznajmił sierżant przy pierwszym sposobności wyświety cie tam, a teraz zatrzymasz się w izbie nr 8 Gerhard strzelił obcasami i wykonał w tył zwrot według „najlepszych wzorów” pruskiego drylu.

— Hej, zawróć na ty, blondynowaty wiarusie — zawołał stary sierżant — powiedz co to za numer 999?

Reinhardt wiedział, że oń jego odpowiedź wiele za-leży. Od chwili gdy stanął przed sierżantem robił wszystko, aby wywrzeć jak najkorzystniejsze wrażenie. Odpowiedni dobiegając słowa opowiedział o swej dywizji i gdy zaznaczył, że składa się ona z byłych przestępców kryminalnych i więźniów politycznych. Sierżant przerwał mu łowicznie uśmiechnięty: (c.d.n.)

Droga poprawy hodowli

(Dokończenie ze str. 3)

kiego poprawienia rasy była jest właśnie inseminacja. Nasilenie pochodzi od wysokiej jakości sztuk zdrowych. Unika się przy tym rozpowszechniania pewnych chorób zwierzęcych. Na dobrą sprawę większość bydła mlecznego w Kielecczyźnie trzeba by wymienić. To prawda, że województwo zajmuje w kraju wysoką lokatę pod względem ilości bydła na 100 ha. Ale hodowane w Kielecczyźnie było jest bardzo niskiej rasy i jakości.

Jakie są zatem nasze zamierzenia na najbliższe lata? Głównym zadaniem będzie objęcie sztucznym zapłodnieniem całego pogłowia krów w rejonach gdzie już obecnie obowiązuje inseminacja. Rozszerzeniem działalności punktów inseminacyjnych zająć się będzie można dopiero po załatwieniu tej podstawowej sprawy.

Mamy trzy stacje unasienniania zwierząt (w Zameczku, Mokoszyńcu i Brześciu). W tej 5-letniej wybudujemy jeszcze jedną. Stacje dysponują buhajami srodawymi wysokiej rasy, sporządzonymi z Danii i Holandii (tak, właśnie z krajów, gdzie inseminacja jest ogólnie przyjęta) lub będących w prostej linii ich potomstwem.

Stacje posiadają odpowiednią ilość samochodów, by co trzy dni wymienić nasienie na punktach inseminacyjnych. Nasienie przewozi się i konserwuje w specjalnych termosach z lodem. Technicznie jesteśmy więc w stanie wykonać program inseminacji. Gorzej jest z na-leżeniem i wyszkoleniem kadr inseminatorów, od których pracy wszystko w końcu zależy. Na przykład w Nawarżycach pow. jedrzejowski jest dwóch inseminatorów. Otrzymują materiał z tej samej stacji. Jeden, po wykonanych zabiegach osiąga wskaźnik zależeń do 90 proc., drugi — tylko 60 proc. Zdarza się, że niektórzy inseminatorzy lekceważą swe obowiązki. Toteż kadry inseminatorów trzeba dalej szkolić, u-suwać ludzi, którzy nie chcą albo nie umieją dobrze wywiązać się z powierzonej pracy. Aby temu zaradzić, kursy inseminatorów przedłużono do dwóch miesięcy.

Jak wykazuje praktyka, prowadzenie punktu inseminacyjnego jest opłacalne. Jeśli inseminator wykona ponad 700-800 zabiegów rocznie, otrzymuje powyżej 2 tys. zł wynagrodzenia miesięcznie. A mimo to nie można w niektórych wsiach łatwo znaleźć kandydata na kursy.

Prosta tego przyczyna. Przede wszystkim ludzie ci boją się przyćmów, obrażliwych przewlek. Temu trzeba przeciwdziałać. Nowok na naszej wsi zawsze budzi opór. Na przykład w dwudziestolecie międzywojennym w niektórych wsiach starzy rolnicy sprzeciwiali się wprowadzaniu „diabelskich proszków” — nawozów sztucznych. Propagatorzy nawożenia saletrowali więc po kryjomu oziminy tych najbardziej zaco-fanych gospodarzy w takiej formie, aby na przykład na jego polu wyrosło dorodne zboże w figurze krzyża.

Oporom tego typu trzeba przeciwdziałać. To świadomości rolnicy muszą nadawać ton wsi. Inseminacja bowiem to nie zaden wymysł wprowadzany na złość rolnikom, a najprostszą drogą do poprawienia rasy bydła. Bardzo wyraźnie podkreślił to na plenum KW PZPR minister rolnictwa tow. M. Jagielski mówiąc: „widzę w inseminacji praktyczną drogę szybkiej poprawy jakości pogłowia bydła”. W Kielecczyźnie świadczą o tym wysokie wyniki w hodowli osiągnięte w powiecie włocławskim czy kaziemskim, gdzie inseminacja stosowana jest szeroko.

MARIAN RYKOWSKI

Journal of Management Education 30(6)

